

Regelbunden tillsyn i de fristående
gymnasieskolorna Kitas Gymnasium
Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik
i Göteborgs kommun

Beslut och rapport

Active Education i Sverige AB
Furuhällsvägen 32 C
435 44 MÖLNLYCKE

2010-02-05
1 (3)
Dnr 44-2009:2290

Genomförd regelbunden tillsyn i de fristående gymnasieskolorna Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik i Göteborgs kommun

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn i den fristående gymnasieskolan Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik i Göteborgs kommun. Besök gjordes i skolan den 1-3 september 2009.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående gymnasieskola och vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 5 maj 2010 ska Active Education i Sverige AB redovisa till Skolinspektionen, inspektionsavdelningen i Göteborg vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Bedömningarna av om verksamheten vid Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för en fristående skola.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten i Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik i Göteborg huvudsakligen ger eleverna goda förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen.

Det finns dock brister som snarast måste åtgärdas och viktiga förbättringsområden för skolans fortsatta utveckling. Skolan måste åtgärda kvalitetsredovisningen och förbättra kvalitetsarbetet. En viktig del i detta arbete är att skolan med utgångspunkt i exempelvis kunskapsresultaten systematiskt ifrågasätter sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärderar resultat och prövar nya metoder.

Det är viktigt att skolan och lärarna systematiskt följer upp att verksamheten utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Skolan måste säkerställa att de egna (lokala) kurserna är utformade på ett korrekt sätt. Det är angeläget att rektorn tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas mot de nationella målen. I detta arbete ingår att åtgärdsprogram fortsättningsvis upprättas och att betygsdokument utfärdas i enlighet med bestämmelserna.

Avslutningsvis är kränkande behandling ovanligt vid skolan. Skolans likabehandlingsplan uppfyller dock inte de krav som ställs på en sådan plan.

Brister som måste åtgärdas

Följande områden inom Kitas Gymnasiums Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Tekniks verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Betygsdokument utfärdas inte i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor, 7 kap. 1-13 §§ gymnasieförordningen samt SKOLFS 2009:36 med senaste ändring i SKOLFS 2009:46).
- Åtgärdsprogram upprättas inte i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolornas likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (14 a kap. skollagen).
- Skolorna erbjuder en egen kurs vars innehåll strider mot författningarna. Detta innebär att skolorna inte lämnar utbildning som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolan ska förmedla på nationella eller specialutformade program (9 kap. 8 § skollagen).
- Skolornas kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (5 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolorna behöver bättre följa upp och analysera kunskapsresultat.
- Skolorna behöver förbättra elevernas studieplaner och genomförandet av utvecklingssamtal.
- Skolorna behöver förbättra arbetet för att säkerställa en likvärdig och rättvis betygsättning.
- Skolorna behöver bättre följa upp att skolans utbildningar utvecklas mot de mål som anges i bestämmelserna.
- Skolorna behöver förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.
- Skolorna behöver förbättra elevernas möjligheter till representativt inflytande på skolövergripande frågor.
- Varje rektors ansvarstagande för sin skolas pedagogiska utveckling behöver förbättras.
- Skolornas kvalitetsarbete behöver förbättras.

På Skolinspektionens vägnar

Carina Abréu
Avdelningschef

Thomas Nilsson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Hans Larson och undervisningsråden Barbro Nässén och Egon Andersson deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Göteborgs kommun

Regelbunden tillsyn i de tre fristående gymnasieskolorna Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik

Gymnasieskolor

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik under sommaren och hösten år 2009 och besökt skolorna den 1-3 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är Skolinspektionens första tillsyn av skolorna sedan de startade sin verksamhet år 2007.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn/>).

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som lyfts fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande regelbundna tillsyn.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolorna intervjuades företrädare för skolornas styrelse, rektorn, ett urval av lärare, före detta elever, elever, föräldrar, studie- och yrkesvägledaren samt skolsköterskan. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga program vid de tre skolorna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolorna utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen för Kitas Gymnasium Frisör, Natur/Teknik och Samhäll/Affär har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Göteborgs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolornas verksamhet. Utbildningsförvaltningen i Göteborgs kommun har svarat att kommunen utnyttjar sin rätt till insyn i skolorna

bland annat genom att besöka verksamheten. Kommunens tjänstemän framhåller bl.a. att "det har varit svårt att få till stånd" verksamhetsbesök vid Kitas gymnasieskolor och att skolorna "inte deltar i de kontinuerliga träffarna som Göteborgs Stad Utbildning inbjuder till".

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på skolorna

Skolorna	Antal elever
Kitas Gymnasium, Samhäll/Affär	226
Kitas Gymnasium, Frisör	86
Kitas Gymnasium, Natur/Teknik	242

Källa: Skolornas huvudman

Skolverket beslutade den 20 november 2006 (dnr 44-2006:1257 och 44-2006:1258) att Active Education i Sverige AB, organisationsnummer 556700-1028, har rätt till bidrag för Kitas Gymnasium Frisör och Kitas Gymnasium Samhäll/Affär i Göteborgs kommun. I ett annat beslut den 21 november 2006 (dnr 44-2006:1259) beslutade Skolverket att samma huvudman har rätt till bidrag för Kitas Gymnasium Natur/Teknik i Göteborgs kommun.

Verksamheten vid skolorna startade läsåret 2007/08 och omfattar utbildningar motsvarande Hantverksprogrammet frisör, Naturvetenskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet och Teknikprogrammet. Dessa utbildningar ska i bidragshänseende hänföras till motsvarande nationella program. Vidare finns Affärsprogrammet som i bidragshänseende ska hänföras till Samhällsvetenskapsprogrammet. Skolorna avser att följa läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) samt program mål för motsvarande nationella program samt för Affärsprogrammets egna utbildningsmål.

De tre skolorna hade vid tillsynsbesöket totalt 554 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Göteborgs kommun, men skolorna har även elever från närliggande kommuner.

Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik är centralt belägna i Göteborg. Det är lätt att ta sig till såväl andra delar av Göteborg som till närliggande kommuner. Skolornas lektioner är huvudsakligen förlagda till förmiddagarna, måndag-fredag. Det innebär koncentrerade ämnesblock med korta raster. Resten av skoldagen är fri för fördjupade studier samt för individuella val inom idrott eller annat ämne.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Kitas Gymnasium Frisör, Natur/Teknik och Samhäll/Affär har ännu inte elever som slutfört årskurs 3. Det finns därför inte någon officiell statistik att tillgå som visar resultatmått för elever som slutfört sina studier vid de här tre skolorna.

Skolinspektionen noterar i sammanhanget att skolorna inte i sin skriftliga kvalitetsredovisning systematiskt följer upp och analyserar kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att skolorna bättre behöver redovisa, följa upp och analysera kunskapsresultat. Se vidare i avsnitt 3.4 om kvalitetsarbete.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Varje elev ges regelbundet samtal där man med en studieplanering som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 9 kap. 8 § skollagen ska utbildningen vid en fristående skola ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan ska förmedla på nationella eller specialutformade program. Skolan ska även i övrigt svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning i det offentliga skolväsendet. För varje elev vid ett nationellt eller specialutformat program ska det enligt 1 kap. 12 § gymnasieförordningen upprättas en individuell studieplan. Den ska innehålla uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser eleven gjort. Av studieplanen ska det också framgå om eleven följer ett fullständigt, utökat eller reducerat program. Om eleven följer ett utökat program ska det framgå vilka kurser som ingår i elevens fullständiga program och vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet. Vidare ska enligt 7 kap. 19 § samma förordning rektorn minst en gång per termin se till att eleven ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingssamtal). Utvecklingssamtalet ska genomföras med den individuella studieplanen som grund. I fråga om elever som inte fyllt 18 år och inte heller ingått äktenskap ska även vårdnadshavarna få sådan information som avses i första stycket. Intervjuer med elever och personal visar att elever vid Kitas Gymnasium Frisör, Natur/Teknik och Samhäll/Affär ges möjlighet till utvecklingssamtal med enskilda lärare (och därmed enskilda ämnen) en gång per termin. Utvecklingssamtalen uppfattas av intervjuade elever som frivilliga och genomförs därför enbart med de lärare som den enskilde eleven väljer att samtala med. Det finns också elever som berättar att de aldrig haft utvecklingssamtal. Skolledningen uppger att samtliga elever har en individuell studieplan. Skolinspektionen har delgivits ett antal exempel på sådana planer och konstaterar att det inte framgår om eleven följer ett fullständigt, utökat eller reducerat program eller, om eleven följer ett utökat program, vilka kurser som ingår i elevens fullständiga program och vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet. Vidare noterar Skolinspektionen att det i ett antal planer finns stora skillnader vad gäller fördelning av kurser per läsår i jämförelse med skolans poängplan för exempelvis Naturvetenskaps- och Teknikprogrammet. Intervjuer med lärare och elever visar dessutom att planen inte är ett aktivt instrument i de individuella utvecklingssamtalen och att eleven inte ges en samlad

information om sin kunskapsutveckling och studiesituation. Det finns också elever som inte känner till att det finns en sådan plan.

Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver upprätta studieplaner och genomföra utvecklingssamtal på ett sätt som bättre svarar mot bestämmelserna i det offentliga skolväsendet.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 9 kap. 8 § skollagen ska utbildningen vid en fristående skola ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan ska förmedla på nationella eller specialutformade program. Skolan ska även i övrigt svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning i det offentliga skolväsendet. Enligt avsnitt 2.5 i Lpf 94, som skolan avser att följa, uttrycker betyget i vad mån den enskilde eleven har uppnått de kunskapsmål som uttrycks i kursplanen för respektive kurs och som definieras i betygskriterier.

Intervjuer med skolledningen och lärare visar att det finns rutiner för att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning. Det finns i de flesta ämnen ett flertal lärare och lärare undervisar vanligtvis på mer än ett program. I ämnesgrupperna jämförs betyg och bedömningar. Ofta används medbedömare vid prov och inlämningsuppgifter. Vidare använder sig lärare av resultaten vid nationellt fastställda prov inför betygssättningen i kärnämnen svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik samt, i de utbildningar kurserna förekommer, den avslutande gemensamma karaktärsämneskursen i engelska och matematik.

6 (19)

Det finns dock inget systematiserat samarbete mellan program vid den enskilda skolan, med Kitas övriga gymnasieskolor eller med andra skolor för att kvalitetssäkra betygen. Vidare finns det inget systematiskt arbete för att jämföra resultaten vid nationella kursprov med motsvarande kursbetyg.

Skolledningen framhåller att Kitas gymnasieskolor eftersträvar ett systematiserat samarbete med andra skolor för att kvalitetssäkra betygen. De berättar att andra skolor har tillfrågats men tackat nej till ett samarbete för att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning.

Skolinspektionen bedömer att skolornas arbete för att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning behöver förbättras. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att detta arbete innefattar såväl gemensamma kärnämneskurser som karaktärsämneskurser.

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Eleverna i en fristående gymnasieskola ska enligt 2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor få betyg eller bevis över utbildningen enligt bestämmelserna i 7 kap. 1-13 §§ gymnasieförordningen. Om en elev övergår till en annan gymnasieskola eller avbryter studierna ska skolan enligt 7 kap. § gymnasieförordningen utfärda ett samlat betygsdokument som innehåller de betyg som eleven har fått.

Vidare ska rektorn enligt Skolverkets föreskrifter om utformningen av slutbetyg och samlat betygsdokument i gymnasieskolan (SKOLFS 2009:36 med senaste ändring i SKOLFS 2009:46) skriva under sista sidan i det samlade betygsdokumentet samt signera varje annan sida i och bilaga till det samlade betygsdokumentet med arkivbeständigt bläck. Underskriften på sista sidan ska namnförtydligas.

Den regelbundna tillsynen visar att Kitas Gymnasium Samhäll/Affär har utfärdat samlade betygsdokument för elever som övergått till annan gymnasieskola utan att rektorn har skrivit under dessa dokument, vilket bekräftas av skolledningen.

Skolinspektionen bedömer att betygsdokument inte utfärdas i enlighet med bestämmelserna.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 9 kap. 8 § skollagen ska utbildningen vid en fristående skola ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan ska förmedla på nationella eller specialutformade program. Skolan ska även i övrigt svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning i det offentliga skolväsendet. Kitas gymnasium avser att följa Lpf 94 i vilken det i kapitel 2.5 framgår att mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Mål att uppnå uttrycker vad eleverna minst ska ha uppnått när de lämnar skolan. Betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de kunskapsmål som uttrycks i kursplanen för respektive kurs och som definieras i betygskriterier. Betygskriterierna ska enligt 7 kap. 4 § gymnasieförordningen precisera vilka kunskaper enligt kursplanen som krävs för att eleven ska få något av betygen Godkänt (G), Väl godkänt (VG) respektive Mycket väl godkänt (MVG). Kunskapssynen och synen på lärandet vid Kitas Gymnasium Frisör, Natur/Teknik och Samhäll/Affär speglar förvisso huvudsakligen dem som uttrycks i läroplanen och kursplanerna men den regelbundna tillsynen visar att det finns stora variationer beroende på program, lärare och ämne. Intervjuer med lärare och elever visar att det finns skillnader i exempelvis elevernas kunskap om läroplanens, programmets och kursplanernas mål. När elever och lärare inte i varje ämne och kurs gör en gemensam tolkning av målen i läroplanen, kursplanernas mål eller programmål får eleverna inte ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Skolinspektionen vill i sammanhanget peka på att den regelbundna tillsynen också visar variation av kunskapssyn och synen på lärandet beroende på lärare (i detta fall tränare) och ämne när elever på skolorna valt specialidrott som individuellt val. Den teoretiska delen av kursen genomförs på skolorna med 20 timmar teori per kurs. Övriga delar genomförs med den ordinarie tränaren och på den ordinarie träningstiden, dvs. utanför ramen för skoldagen. Vid tillfället för den regelbundna tillsynen framkommer uppgifter som visar att skolorna inte systematiskt följer upp att utbildningen i Specialidrott ligger i linje med läropla-

nens och kursplanernas mål i de delar av utbildningen som genomförs med den ordinarie tränaren och på den ordinarie träningstiden. I samband med faktagranskning av rapporten uppger huvudmannen dock att "Skolan följer hela tiden upp att utbildningen inom Specialidrott ligger inom ramarna för kursplanen och läroplanen".

Vidare visar intervjuer med skolledning, lärare och elever samt besök i verksamheten att undervisningen uppvisar skillnader i och få exempel på samverkan mellan olika kärn- och karaktärsämnen. Detta innebär att samtliga elever inte ges de möjligheter till helhetsperspektiv som programmålen tydligt förordar.

Avslutningsvis noterar Skolinspektionen att elever och lärare vid skolorna ofta talar om betygskriterier som om de vore mål att uppnå.

Skolinspektionen bedömer att skolorna bättre behöver följa upp att skolornas utbildningar utvecklas mot de mål som anges i bestämmelserna.

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 9 kap. 8 § skollagen ska utbildningen vid en fristående skola ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan ska förmedla på nationella eller specialutformade program. Skolan ska även i övrigt svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning i det offentliga skolväsendet. Som tidigare nämnts avser skolan att följa Lpf 94 i vilken det i avsnitt 1.1 framkommer att elevernas möjligheter att utöva inflytande på undervisningen och ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. Dessutom ska enligt avsnitt 2.3 i samma läroplan de demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar omfatta alla elever. Vidare ska läraren utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och sitt arbete i skolan. Inspektörerna vill i detta sammanhang hänvisa till vad som skrivs i avsnitt 1.4.1 ovan om elevernas kunskap om de nationella målen för utbildningen. Det finns stora skillnader i elevers kunskap om målen beroende på program, ämne och lärare. Det finns därmed också elever som inte vet vad de kan ta ansvar för och ha inflytande över samt om de blir rättvist bedömda. Den regelbundna tillsynen visar dessutom att det är i alltför många ämnen/kurser som läraren eller läro-

medlet styr undervisningen. Dokumentstudier och intervjuer med såväl lärare som elever visar att samtliga program kan komma längre i sitt arbete mot de nationella målen och riktlinjerna för utbildningen.

Skolinspektionen bedömer att elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning behöver förbättras för att svara mot kraven i det offentliga skolväsendet.

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Undervisningen är saklig och allsidig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (19)

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska enligt 2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och, om eleven inte fyllt 18 år och heller inte ingått äktenskap, elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Skolinspektionen finner att åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd. De åtgärdsprogram Skolinspektionen har tagit del av är dock exempel på att sådana program inte upprättas i enlighet med bestämmelserna. Skolornas åtgärdsprogram beskriver exempelvis elevens behov utan att relatera till läroplanens och kursplanernas mål. Exempel på detta är att NN "är beredd att läsa in det missade i Svenska B och engelska på sommaren" samt att XX "eventuellt ska göra ma A-prov i maj". Vidare beskrivs de åtgärder skolan avser att vidta inte tydligt och konkret utan mer översiktligt. Exempel på detta är att eleven "Kan få G i en B om han gör arbeten i sommar" samt "Fy: tas igen under åk 2". Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogram inte upprättas i enlighet med bestämmelserna. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25) och kommentarer för arbete med åtgärdsprogram.

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Ej relevant	Ej relevant

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 9 kap. 8 § skollagen ska utbildningen vid en fristående gymnasieskola ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan ska förmedla på nationella och specialutformade program. Skolan ska även i övrigt svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Av Lpf 94, som skolan avser följa, framkommer det i avsnitt 2.3 om Elevernas ansvar och inflytande att de demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar ska omfatta alla elever.

Vid samtal med elever vid de fristående gymnasieskolorna Kitas Gymnasium Samhäll/Affär, Frisör och Natur/Teknik framkommer att eleverna anser att de för sin egen del via exempelvis direkta kontakter med skolledningen kan påverka sin situation vid skolan men att det inte finns upparbetade rutiner för det övergripande demokratiarbetet i form av skoloråd eller liknande vid skolorna. Ett första steg till organiserade forum har dock tagits. Det varierar dock mellan de tre skolorna hur långt de har kommit i detta arbete.

Lärare och skolledning bekräftar att det tidigare inte har funnits något organiserat forum för det övergripande demokratiarbetet vid skolorna men att klassråd, programråd och skolkonferenser finns från höstterminen läsåret 2009/10. Den öppna atmosfären vid skolorna och lärarnas och ledningens tillgänglighet har, enligt lärare och skolledning, medfört att ett sådant forum tidigare inte har varit nödvändigt.

Skolinspektionen bedömer att elevernas möjligheter till representativt inflytande på skolövergripande frågor behöver förbättras för att svara mot kraven i det offentliga skolväsendet.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling bör planen innehålla de slutsatser som kan dras av kartläggningarna om situationer i verksamheten.

Det finns inget som hindrar att verksamheten respektive skolan för samman den årliga planen mot kränkande behandling med den likabehandlingsplan, som ska upprättas enligt diskrimineringslagen, till ett dokument.

Elever vid den verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översy-

nen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Kitas fyra gymnasieskolor i Göteborg har en gemensam plan mot kränkande behandling. Var och en av de fyra gymnasieskolorna har dock påbörjat ett arbete med att omarbota planen så att den anpassas till varje gymnasieskolas verksamhet. Den plan som Skolinspektionen har tagit del av utgår dock inte från en aktuell kartläggning av den enskilda verksamhetens behov och beskriver inte med utgångspunkt från denna kartläggning vilka åtgärder som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Om planen ska fungera som ett aktivt verktyg i arbetet med normer och värden krävs en anpassning till den aktuella situationen vid varje skola.

Skolinspektionen bedömer att Kitas gymnasiums likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs på en årlig plan mot kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Varje elev erbjuds en undervisningstid som motsvarar den garanterade undervisningstiden och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla, godkännas, om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Enligt 2 kap. 14 § gymnasieförordningen får styrelsen för utbildningen besluta om att inrätta lokala kurser. Enligt förordningen ska en lokal kurs ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program eller finns inom en nationellt fastställd inriktning.

Skolorna har ett antal egna (lokala) kurser. Bland kurserna finns kursen Studieteknik (SV1503). I läroplanen formuleras mål att sträva mot, exempelvis ska eleven utveckla en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande. Vidare ska eleven utveckla en förmåga att överblicka större kunskapsfält och utveckla en analytisk förmåga och närma sig ett alltmer vetenskapligt sätt att arbeta och tänka. Läroplanens mål kan dock inte reduceras till enstaka kurser, som är fallet i kursen "Studieteknik", utan är alla ämnens ansvar att behandla.

Skolinspektionen bedömer att den egna kursen "Studieteknik" inte till art och nivå uppfyller kraven för lokala kurser inom det offentliga skolväsendet.

Egna (lokala) kurser kan ha vissa negativa konsekvenser för eleven. En elev som har betyg i en egen kurs kan inte göra provning i kursen vid en annan gymnasieskola. Vidare kan betyg i en egen kurs inte räknas som tilläggskomplettering vid ansökan till högskolan enligt Verket för Högskoleservice. (Tilläggskomplettering är betyg i nya kurser som eleven inte har i sitt slutbetyg. Den sökande till

högskolan får tillgodoräkna sig betyg från nationella kurser från tilläggskompletteringar som höjer jämförelsetalet.)

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.6 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektorns ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla, godkännas, om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektor ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt Lpf 94, som skolan avser att följa, har rektorn som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de riksgiltiga målen. Skolledningen har omorganiserats och de tre skolorna har fått nya rektorer och biträdande rektorer. De nya skolledarna har alla tidigare arbetat som lärare på skolorna. De tre rektorerna anser att de med den nya organisationen har förutsättningar för att hålla sig förtrogna med det dagliga arbetet. I intervjuer med lärare och rektorer framkommer emellertid att det pedagogiska utvecklingsarbetet sköts på lärarnivå och lärarna menar att rektorerna har en mer samordnande än ledande roll. Skolinspektionen bedömer att varje rektors övergripande ansvarstagande för sin skolas pedagogiska utveckling behöver förbättras för att motsvara vad bestämmelserna för det offentliga skolväsendet anger.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla, godkännas, om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Enligt Lpf 94, som skolan avser att följa, måste skolan utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen, målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn ansvarar för skolans resultat. Kvalitetsarbetet på skolorna sköts i huvudsak av lärarna. De utvärderar genomförda kurser tillsammans med eleverna. Resultatet av utvärderingarna lämnas in till rektorerna, men det sker ingen sammanställning av utvärderingarna och det saknas en bild av resultaten på skolnivå. På skolorna saknas dessutom struktur för att utvärdera resultaten och efter analys av dessa utveckla verksamheten. Skolinspektionen bedömer att skolornas kvalitetsarbete behöver förbättras för att till art och nivå uppfylla kraven för det offentliga skolväsendet.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1, 3 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning i skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Enligt 5 § samma förordning gäller det som sägs i 1-4 §§ även för fristående skolor. För Kitas fyra gymnasieskolor i Göteborg upprättas en gemensam kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen har karaktären av en verksamhetsberättelse och utvärdering av de mål som satts upp för varje program. Kunskapsresultat redovisas inte. Inte heller görs någon analys av de resultat som redovisas och åtgärder för ökad måluppfyllelse redovisas inte. Personalens medverkan inskränker sig till att lärare lämnar in kursutvärderingar som underlag till kvalitetsredovisningen. Intervjuer med eleverna visar att eleverna inte heller har varit delaktiga i upprättandet av kvalitetsredovisningen. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav, samt att det inte är förenligt med bestämmelserna att upprätta en gemensam redovisning för flera skolor.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.6 Stabilitet

Bedömningspunkter

3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2010-02-05 Göteborg

Thomas Nilsson

Barbro Nässén

Egon Andersson

Skollagen (1985:1100)

Läroplan för förskola, Lpfö 98

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94

Läroplan för de frivilliga skolformerna, Lpf 94

Grundskoleförordningen (1994:1194)

Särskoleförordningen (1995:206)

Förordning (1996:1206) om fristående skolor

Gymnasieförordningen (1992:394)

Förordning (1994:741) om gymnasiesärskolan

Förordning (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning

Förordning (1992:736) om vuxenutbildning för utvecklingsstörda

Förordning (1994:895) om svenskundervisning för invandrare

Förordning (2001:976) om utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för asylsökande barn m.fl.

Förordning (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.